

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Весела Иванова Гелева, преподавател по хорово дирижиране в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство-Пловдив

във връзка с конкурса, обявен от НМА „Проф. Панчо Владигеров”, София /обнародван в „Държавен вестник”, бр.71 от 13.09.2016 г./ на основание чл.3, алинея 1 от ЗАСРБ

за заемане на академичната длъжност „Доцент” по учебната дисциплина „Вокална подготовка и хорови трудности” към катедра „Дирижиране” в Теоретико-композиторски и диригентски факултет, област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство” с кандидат гл.ас. д-р Ванилия Лазарова Кисьова

Ванилия Лазарова Кисьова завършва Средното музикално училище „Панайот Пипков” в Плевен с отличие и златен медал /1972 г./. Дипломира се в Музикалната академия през 1977 г. с две специалности-хорово дирижиране при проф. Стоян Кралев и оперно пеене при проф. Елена Киселова и проф. Илка Попова.

Работи като диригент на Представителния смесен хор ”Родна песен” в Бургас и печели множество престижни награди на национални и международни хорови форуми. Под нейно ръководство съставът реализира участия с Пловдивска филхармония под диригентството на Добрин Петков.

От 1984 г. Ванилия Кисьова е преподавател по вокална постановка в АМТИИ-Пловдив и паралелно с това по покана на Иван Спасов работи

като хормайстор и вокален педагог в Музикалния театър „М. Георги Атанасов” в Пазарджик.

От 1987 г. води часовете по вокална постановка в НМА „Панчо Владигеров”, а така също и дисциплината „Курсов хор” в катедра „Дирижиране”.

Освен диригентската практика Ванилия Кисьова има изявена и успешна вокално-изпълнителска кариера. Солистичните ѝ изяви са свързани с многообразен репертоар от различни стилове и епохи от Ренесанса до съвременното композиционно творчество на български и чуждестранни автори, в това число и звукозаписна дейност на голяма част от тях.

В областта на камерната хорова музика тя свързва трайно името си с камерния ансамбъл „Мадригал” с ръководител Стоян Кралев, където концертира като втори диригент и солист в Австралия, Германия, Белгия, Франция, Русия, Австрия, Япония, Англия, Испания, Полша и др. Плод на успешния труд са многобройните записи на грамофонни плочи и компактдискове, чиято интерпретаторска стойност е оценена високо от критиците и публиката.

Желанието за споделяне на творчески идеи вдъхновява Ванилия Кисьова да създаде студентските вокални ансамбли „Vel canto” /1995 г./ и “I Direttori”/2007 г./, в които са привлечени млади хора, бъдещи диригенти и певци, обучаващи се в НМА. И двата състава имат широк кръг репертоарни заглавия и активна концертна дейност, която получава заслужено отлична оценка.

Ортодоксалната музика е друго амплоа на диригента Ванилия Кисьова. Творческата ѝ биография е свързана с ръководството на

църковните хорове при храмовете „Покров Богородичен”/от 2003 г./ и „Свети Климент Охридски”/2011 г./

През 2015 г. след успешна защита на дисертационен труд на тема „Тенденции в българското хорово творчество от 90-те години на XX век и първото десетилетие на XXI век” ѝ е присъдена образователната и научна степен „Доктор по музикознание и музикално изкуство”.

Приложените списък на творческите изяви и справка за приносите на приложената творческо-изпълнителска дейност на гл.ас.д-р Ванилия Кисьова представят изчерпателно дейността на кандидата в основните направления: изпълнителско творчество, звукозаписна дейност и педагогически постижения.

Изпълнителската дейност на кандидата се отличава със стилово многообразие, висока изпълнителска и вокално-техническа трудност на интерпретираните заглавия, разнопосочна тематика и стойност на музикалното съдържание. Сред соловите партии в **кантатно-ораториални творби** се открояват тези в „Реквием” на Моцарт, ораторията „Сътворението на света” на Хайдн и Бах-Кантата 21. Имам лични впечатления от двете изпълнения на „Сътворението на света” в Пловдив през 1992 и 1994 г., съответно с диригенти Андрей Андреев и Жан-Ив Годен, тъй като участвах в концертите в качеството си на хормайстор на ППД ”Ангел Букорещлиев” и чембалист. Споменът е свързан с възхищението ми от мекотата на тембъра на Ванилия Кисьова, елегантното фразирание, богатството на нюанси-темброви, динамични, текстови, перфектната артикулация на езика и цялостното ѝ артистично присъствие на сцената, характеризиращо се с изискан блясък и професионализъм от висока класа.

Изброените в списъка **камерни изяви** подкрепят гореказаното по отношение на репертоара, изпълнителския маниер и сценичното присъствие

на кандидата. Тук се открояват концертите с музика на Шютц-”Musikalische Exequien” в зала „България” /1985 г./ в рамките на фестивала „Софийски музикални седмици”, „Drei biblische Szenen” / премиерно изпълнение за България, 2000 г./ на Международния фестивал на камерната музика в Пловдив с диригент Никола Липов, емблематичните сопранови партии в „Magnificat” на Й.С. Бах, „Gloria” и “Beatus Vir”на Вивалди, както и вокалните рецитали с произведения на Пуленк, Шуман, Иван Спасов и Любомир Пипков.

Наред с малките камерни форми, Ванилия Кисьова се изявява и в **оперния жанр**, където под диригентството на Петър Кралев се представя в премиерните за България спектакли на операта „Орфей” от Монтеверди в ролята на Силвия-вестителката / НДК 1994 г./. Традиционни са участията ѝ в оперните представления в рамките на Международния оперен фестивал-Брегенц, Австрия, където гостува осем поредни сезона с ансамбъл „Мадригал” с диригент Стоян Кралев.

В областта на **хоровото изпълнителство** се открояват изявиите ѝ със състава „Vel canto”-„Молитва за България” и „Българска музикална вечер” /2016 г./, където са осъществени премиерни изпълнения на „Херувимска песен” от Димитър Тъпков, “Et sustulit unus angelus” за смесен хор, два тромпета и два тромбона от Велислав Заимов, Сонет 146 по текст на Шекспир за смесен хор, струнен квартет, орган, обой, вибрафон и пиано от Сабин Леви, Фуга за смесен хор и орган, и “Praise to the Lord Almighty” за смесен хор, две цигулки и пиано от същия автор.

В диригентския избор на репертоар от подобен тип несъмнено проличава подчертания афинитет на Ванилия Кисьова към новосъздадената българска вокална музика, желанието да я представя и популяризира пред публиката. Подобна репертоарна стратегия съвсем не е лесен избор, но същевременно това е най-прекия контакт със съвременното композиционно

творчество у нас, който осмисля и мотивира създаването на нова хорова музика в България. В тази връзка, неслучен е и изборът на тема за дисертационния труд на Ванилия Кисьова-„Тенденции в българското хорова творчество от 90-те години на XX век и първото десетилетие на XXI век”. Подкрепен с личния изпълнителски опит на диригента, той е особено ценен като една панорамна картина на българското хорова творчество от посочения период с разнообразието от жанрове, пъстрота на тематиката, стилистиката, музикалния език и т.н.

Звукозаписната дейност на кандидата е представена със солото в “Requiem” на Габриел Форе /първи студийен запис по диригентството на Емил Чакърров/, творби от Монтеверди и „Литургия” на Апостол Николаев-Струмски. Последното заглавие с участието на „Мадригал” и солисти от състава под диригентството на Стоян Кралев е филмирано, и досега представлява едно еталонно изпълнение на литургията. Проникновеното музициране и задълбоченото интерпретиране на символиката в ритуалното богослужение, чистотата на линиите и тембрите, силата на внушението на вярата, посредством музиката, отреждат на този запис едно от редовите места в регистрацията на ортодоксална хорова музика у нас.

Ванилия Кисьова е уважаван и обичан педагог. Свидетели на **педагогическите ѝ постижения** в годините са многобройните випуски студенти, изучавали дисциплината „Вокална постановка”, а по-късно „Вокална подготовка и хорови трудности”, и курсов хор. Като възпитаник на НМА ”Панчо Владигеров” съм пряк свидетел на преподавателските умения на гл.ас. В. Кисьова, а именно уменията ѝ да мотивира младите хора с познанията, ерудицията, опита и харизмата си. Това прави обучението особено ефективно и полезно с оглед бъдещата реализация на младите диригенти. Практиката с учебния курсов хор е изключително полезна от гледна точка на овладяването на стилове, техника, познания и умения по

хорово дирижиране и сценично поведение, а за преподавателя е истинско предизвикателство.

В заключение, въз основа на безспорния принос на предложените за хабилитация материали и цялостната дейност на кандидата, предлагам на членовете на научното жури да гласуват за присъждането на гл.ас. Ванилия Лазарова Кисьова академичната длъжност „доцент” по учебната дисциплина „Вокална подготовка и хорови трудности” към катедра „Дирижиране” в Теоретико-композиторски и диригентски факултет,

24.01.2017 г.

Доц.д-р Весела Гелева

Пловдив